

კ. მ. მ. მ.

ცისკარი.

1 8 7 0

ი ა ნ ვ ა რ ი .

1-0

წელიწადი მეთოთხმეტე.

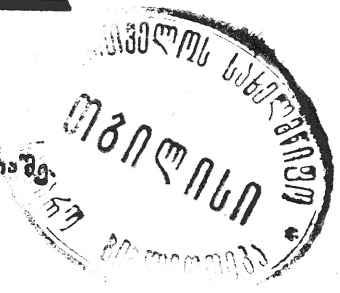
წოდება თხუთსულებათა:

- 1, იარაღისადმი [ლექსი] თ. გრძოლ ორბელიანისა;
- 2, წყალი [ლექსი] თ. რაფიელ ერისთავისა;
- გამოკანა მისიე. 3, ეგმონტია, გეტესი კომედია, ნათარჯ ხუდადოვისა;
- 4, კომედია იმერეთის ცხოვრებითგან. — კანდრატი კლდიაშვილისა.
- 5, ჩუპნი ძველ-ძულიანობა, ანუ ქალაქის რაღაც-რაღაცაები. —

10.

ტ ფ ი ლ ი ს ს .

კერესილიძის ტიფოგრაფიაში.

3/2/85

იარბლისადმი.

ჩემო იარალი! ნეტავი, ოდეს
ლხინით აღესილნი ესხდეთ ველსა მწვანეს.

ჩვენებურადა

ძველებურადა

ესეამდეთ

ვიძახდეთ:

იარი იარბლი!

ჯეირნის მწვადი შიშინით
ცეცხლზედა დასტრიალებდეს;
ყნოსუა დამტკბარი მის სუნით
მადასა განგვიღვიძებდეს.

კახურის ღვინით აღესილი
აზარფეშაცა ხელს გვებყრას,
მოთალი, თევზი, მწვანელი
აგვიჭრებდეს წინ სუფრას.

ცა მშვენიერი,

ცა მშობლიური,

4/7

მარად ბრწყინვალე, ზე დაგუნათიდეს,
გაცხელებულთა
ღვინისგან შუბლთა,
ყოფრის ნაწი გაგვიგრილებდეს.
შენ მომი აზრობდე
მე ყრმა გისმენდე,
გამოუცდელი მოხუცებულსა,
თუ ვით ივერნი
ლომგულნი გმირნი
ჰბრძოდენ, ჰცხოვრებდენ დროსა წასრულსა,
გისმენდე, თუ ვით მღვდარის ხმაზედ,
ჭაბუკნი, მხნობით აღტაცებულნი,
მტერთ საძიებლად, დაცემად მათზედ
შეგროვებოდნენ მსწრაფლ შეჭურვილნი.
ეჲ მას მტერსა, ვის ანუ კლდენი,
ანუ ტყეთ სიღრმე ვერ დაჰფარვიდნენ,
ვითა შურდულებ ტრედთ შაჟარდენი,
მიესვოდნენ და შემუსრვიდნენ! . .
დაენატრა მათ, ვინც, თუა საცოცხლე, თვისა მა-
მულსა შესწირა მსხვერპლად;
დაენატრი დროთა, როს აქენდათ ტრფობა მამულისადმი
გულს აღბეჭდილად.

როს ერთგულება, სარწმუნოება,
ივერთ თვისებას შეადგინებდნენ;
ოდესცა ბრძოლა და მამაცობა,
მათსა სახელსა განადიდებდნენ.

გისმენდე, თუ ვით დღესასწაულსა.
შექცევით, ლხინით მოწოდებულნი,
ვაჟკაც-ჭაბუკნი, ყაბასა ერცელსა,
ტურფად დარაჯტულ და დეკაზმულნი,
ვით ალებ რგულნი, ცხენზედ უძრავად
ესრედ მოჰქრიან ვითა ნიაეი;

ჰკრეს ნალარასა — განიყენენ ორად,
აჰა, სამო სხანს სანახაეი!

ცხენთა თქრიალი, მუბთა ტრიალი, ჯირით სრიალი,
ყურთმაჯთ ბრიალი,
უზენგთა ცემა, ცხენითგან სტომა, კვალად მესტომა
და ხრმაჯთ კრიალი . .

ზოგი არწიესა

ზეცას შფრინაესა

ისრითა მკვეთრით განუჰობს გულსა,
ჯირითი ზოგის,

ზუზუნით მოჰქრის
 და მოხვდა ნიშანს, თასს, ქუზვედ დამუღსა!
 ამ ვაჟაკობრივს შექცევას იგი, სიამით მარად უმზერდა
 შორით,
 ვისცა ვწერა დიდება სახეს, ვინცა არღა არს, ვის-
 თვსცა ესტარით
 წარსულთა ღრობთა, დიდების ღრობთა, ყოელი კეთი-
 ლი თანა წარიღეს,
 აწ უცხოს ცის ქეტშ, ზოგთა ესკრეტს ოსყრით და
 ცრემლით ზოგის წმინდა სამარეს!
 ვინ აღჩნდეს გმირი.
 რომ მის ძლიერი
 ბედს დაძინებულს ხმა აღადგენდეს.
 რომელ მარჯვენით
 ერთისა დაკერით
 უსულოდ ვეშაპს მიწად დასცემდეს?
 მარამ ამაო ჩემო იარაღი
 არს ჩემი ნატერა და ჩემი როტვა!
 სად აზარდებთ, სად არს მწვანელი?
 დენის წილ კვასი, მზისა წილ ყინვა,
 გარდამხვეწილმა ჩრდილოს წყედიადსა,

სადა იხალავს ცა მშობლიური
შენ ხარ პეტერბურღს, მე ნოვგოროღსა,
გარეთ მკლავს ყინვა და შინ უგარი.
გულს ეწუხების რა აგონდების დღენი წასრულნი
ნეტარებასა.
მარამ მოთქმითა ნუგემ ეცემის და კმუნვა ღითცა შე-
მცირდებისა.

თ. გრიც. ორბელიანი.

წყალი.

ა.

ყოვლად მოწყალე, უფალი ღმერთი,
მიუწლომელი, არსებით ერთი,
სოფლის ქმნილებების მესამეს დღესა,
მან სხუთა მორის ეს განაწესა, --
პრძანა და იქმნა მისივე ძალით:
ერთ წოლ ხმელეთი და ორ წოლ წყალი, --
მასს სიმრავლესა, ვით სწედება თვალი?
განსდგა, განიყო მრისხანე, მალი;
განიყო ზღვებათ, ოკიანებათ,
ხად შესდგა ტბებათ, რბის მდინარებათ. . .

ბ.

დღეს ვხედავთ ჩუპნ მათ სხუა და სხუა ფერათ,
ვინ ასწერს, მოსთელის წყალთა ღირსებათ?
ზოგნი მათგანი გემს იალქნიანს,
მოაქროლებენ სამსამ ანძიანს,
ზოგნი მთიდგანა გადმოჰხუიან,

შტეხრათ, ქუხილით, მსეცებრ ღმუიან,
ზოგგან კლდიდგანა მოჩინქარებენ,
ბროლნი და სათნი მოჩინჩხარებენ!
ზოგგან მიწიდგან ნახად და წყნარად,
ლამს აჩქროლებენ მარად და მარად!

გ.

კაცი ცოდვილი და უგუნური,
ბრიყვედბა ზოგჯერ ეით უსუსური,
რა ნახავს წყალსა აღილებულსა,
გადარეულსა გახელებულსა,
გინდბ ანგრევედს არე-მარესა,
შედის და ჰპოებს სიკვდილსა მწარეს,
თავს იხრჩობს: ჰქარგავა თვისსა სამარეს . . .

დ.

წყლით არ იყო რომ ჩუბნნი ცოდნი
წარიღენა სრულად? და კილობანი
ძლივს არჩენს, იცბეს შეიდთა მართალთა,
სადაც ღღეს შეენის არბრატის მთა?

ე.

იესო ქრისტემ ჩუბნ რა გეიჩვენა?
— მსსნელმა არ იყო გვიბრძანა ჩუბნა?
• ვინცა არ იშვეს წყლითა და სულით,
ვერცა ეღიაროს სასუფეველსა! . . .

სისხლი და წყალი (*) სდიოდა წყლულით,
ჯოჯოხეთისა დამარღვეველსა! . . .

მ.

მამ, ძმაო ჩემო, წყალია ჩუპნი:
სეფრი, სიკოცხლე გამოსაჩენი,
წყალი — ბუნება, ძალა, ცხოვრება,
წყალი სიძლიერეს შეესწორება;
წყალი გზა არის ჩუპნთვის მტრობისა,
წყალია ჩუპნთვის გზა ეჭრობისა,
წყალი დამსჯელი უმეცრებისა,
მომყენებელი დიდის ვნებისა,
წყალი დამშრეტი ცეცხლის აღისა,
სახშილისა და ცოდვის ძალისა . . .
წყალითა სცხოვრებენ ერთობ სოველნი:
თევზნი, ჭიანჭი, მიწას მძრომელნი,
მფრინველნი, მლილნი და მცენარენი,
რით ც საფსება არე-მარენი,
ოთხ ფეხ, ორ ფეხნი და პირ მეტყველნი,
უფლისა მიმართ მაღლობის მთქმელნი!
უწყლოთ არ არის არ საით შეება,
უწყლოთ არ ვარგა ჩუპნი ცხოვრება;

(*) სხსად. იოან. თავი 19 მუხლი 34.

წყალია ჩუბნი აწყობა დიდება,
უჯულოება წყლით იწმინდება!
წყალი გზა არის ქრისტეს სჯულისა,
წყალი—განმწმედი ჩუბნის სულისა;
წყალი—წამალი სნეულებისა,
წყალი წყაროა უკვდავებისა!

თ. რაფიელ ერისთავი

გამოცანა.

ვინ წამა მამა თუხი? ვინ არის დასამღურებ?
ქედსა აღთქმაზედ მლოცველმა ახალს არ უვლა ყურებ,
სახით და გიშით უცველი დიდი და უსუსურია,
ჩუბნას არ დაღევს ღვინოსა, არ უნდა ჩუბნი პურია! . .

თ. რაფიელ ერისთავი.

ეგმონტი.

(ტრაგედია.)

იმპრიველიგებზედ, რომელიცა. თავიანთივე უგონოებით,
მალევე დაჰკარგვენ. ეინა ხართ თქუცნი? სახით რიგიან
ხალხსა გეეხართ.

დურგალი.

გესურს ვიყენეთ კიდევ რიგიანები.

ეგმონტი.

შენი ზელობა?

დურგალი.

დურგალი განლაუარ და ამასთანავე აჰჰკრის უსტაბაში.

ეგმონტი.

შენ ვილა ხარ?

სოესტი.

მედუქნე განლაუარ:

ეგმონტი.

შენ?

იეტერი,

შერვალი.

ეგმონტი.

ჰო. მაგონდება: შენ ჩემს მსახურებს შეუკერე ლაერე-
ები, შენა გქვიან იეტერი.

იეტერი.

ჩემთვის ძალიან სასიამოვნო გახლავთ, რომ კიდევ გა-
ხსომათ ჩემი სახელი.

ეგმონტი.

ვისაც ერთხელ ენახამ და დაველაპარაკები, იმას არას
ღროს არ დაევიწყებ. გთხოვ რომ დაიცვათ ყოველის ღო-
ნის ძიებით საზოგადო სიმშვიდე! თქვენ ისეც დამნაშავეთა
გხდიან. ნუ გააგულისებთ უმეტესად თქვენზედ კოროლს;
მფლობელობა იმისი თქვენზედ შეურყეველია. ყოველს რი-
გიანს მოქალაქეს, რომელიც სცხოვრობს პატიოსნათ თავის
შრომით, ყოველთვის ექნება იმოდენი თავისუფლება, რაშოდ-
ენიც იმისათვის საჭიროა.

დურგალი.

სრულებით ჭეშმარიტს ბრძანებთ! მაგიათი არ ვართ უბე-
დურები! აი, ბატონო, ისინი. თქვენის ნების თანა დართვთ
მოგახსენოთ, ქურდები, ლოთები, ზანტები ურევენ უსაქმუ-

რობის და სიმშლიისა გამო, ეძებენ რაღაცა პრაივილეგიებს, ყურში უგდებენ ყიელა სისულელეებს სუბუქ მარწმუნეთ და ცნობის მოყვარეთ და ერთი კრუმკა პივის გულისთვის აგდებენ აღრეულობას, რომლისა გამო იღუპებიან ათასნი კაცი. აი, ეგ ბატონები, თაქიანთის უფლებებათ სადამდინ მიდიან! მათაგან სახლების და ზანღუკების დატყა შეიძლება მხოლოდ კლიტკებით. მოხარულნი იქნებიან რომ ცეცხლი წაუქაღონ ყველა სახლებს, რომ ეგებას იმითი მანც არ გამოეგყარონ სახლებიდან.

ეგმოზტი.

თქუტს ღირსეულს შემწეობს მოგცემენ; ბოროტების აღმოსაწყვეტად მალბულნი არიან ღონის ძიებაები თქუტს უდა სიმამრით წინ აღმდეგა გაუხდეთ ყველა სხვის მგონებაებს მერწმუნეთ. აღრეულობით ვერ მოიპოვებთ თქუტსს უფლებებებს, იკავით თქუტს თქუტს სახლებში და სხვასაც ნუ გაუშვებთ ქუჩაში შეიყარონ, კეთილ გონიერებით შეიძლება მრავლის მოპოვება. (მეტა წადილი ხალხისა წაეღვი წამოაღლენ]

ღურვალი.

გმადლობთ თქუტსო ბრწყინვალეებავ! გმადლობთ თქუტსის კეთილის დარიგებისათვის, ვეცდებით ყველა ღონ-

ის ძიებით შევესრულოთ. [ეგმონტი გადის]

დურგალი.

როგორი მოწყალეა! ნაღელი ნიდერლანდია!

იეტერი.

რატო ეგ არ უნდა იყოს ჩემს მართებულად სსსამ-
ოენოა მაგისი მოჩილება!

სოესტი.

კაროლი უფროსადება მაგას. ყუძლა ალაგებს აძ-
ლევს თავესებს.

იეტერი.

დაათვალიერე კარგათ იმისი ტანთ სკმელი! ახალ
მოდანა შეყრილი, წამოსასხამი ისპანურია.

დურგალი.

რა მშენიერია.

იეტერი.

კისერი! რა სათოკე კისერი აქვს! ლანთიანი ლუქაბ
პალაჩისათვის!

სოესტი.

რაებს როსამ კაცო! სომ არ გაგიჟდა! ან კი როგორ
მოგივიდა თაეში მაგისთანა პასუხი?

იეტერი.

სიტუტუცვა, მაგრამ რაჯენა რომ ცგრე მ ჩტბსაჲ ესრეთა
 ბუნებისა ვარ: როდესაც ეხეამ კარგს გრძდს კისირს
 მაშინვე თავში მამდის, რომ ამისთანა კასერ ჩ ქახახოჩო
 ბათ კარგია; დაწეველანი სასჯელნი! მალე ეუ დაივაწყ-
 ებს იმათ კაცი! როდესაც ეხედამ მაშინავე ახალ გაზდა კა-
 ცებსა და უყურებ იმათ ტიტველა ბეჭებს, მაშინვე თვალ წინ
 მოდგებიან ისანი, რომელთაც დოქონობით ეხედამთ, რომ
 უსერამენ წყებლებით ბეჭებს; ესდები თუ არა ზრქელებს,
 ღამე, ძილში ეხტები ყოველივე ნაწილებით ჩემის სხე-
 ულებისა; არა მაქუს მოსვენება არც ერთი მანუტი. დიდი
 ხანია გადავეჩვიე მხიარულობას, სუძრობას, ეს საშინელი სა-
 ხედაფნი არ გამოდიან ჩემის ტუინიდგან არც ერთ წამს.

სცენა 2.

სადგმური ეგზონტისა.

(სეკრეტარი ღელვით ღვება სტოლიდან, რომელზედაც აწყვია ქაღალდები.)

სეკრეტარი,

ყოველთვის ესე იგვიანებს! ორი სპათია კალამი ზეღში მიჭირავს და წინ დაყრილის ქაღალდებით ველი.

ისიც ღღეს, როდესაც ისე ძალიან მინდა აქედან მალე თავის დაძრობა. ლამის მოუთმენლობით გაეარდე.

„ვინძლო დროზედ მოხვიდე“ მითბრა კადეც. ესლა კო თითონვე იგვიანებს, არ მოღის ამტელი საქმეებია რომ შუა ღამემდან ძლიეს მოგრჩებით. თუმცა ისე კეთილია რომ ბევრს ღიდ ყურადღებას არ მისცემს, მაგრამ რაც უნდა

იყოს ისა სჯობინ უმეტესი სასტუკი იყოს, ოღონდ კი თავის დროზედ გამიშვას ხოლმე აქადგან ძაშინ შეძლება როგორც გინდა ისე მოიხმარო დრო: აგერ ორი საათია რაც მართებელასაგან გამოვიდა, რა ვიცი, რა შემთხვევას უნდა დაეჭირა აქამდინ.

(ეგმონტი შემოდის)

შენ კიდევ მოსულხარ?

ეგმონტი,

ეგ რაღა? ისინი ჩემზედ ვარესად სპიროვებენ სრულდებით მისცეს?

სეკრეტარი.

რომლის სუმიდგან უბრძანებთ მიცემას?

ეგმონტი

დაე თათონეე მოიფიქროს საიდან მისცეს, მე მაგზედ წასრულს წიგნში მიეწერე.

სეკრეტარი.

იმ წიგნის გამო იწერება მაგ წინადადებასა.

ეგმონტი

რომელიც სრულებით არ ვარ ვნან. დაე თათონეე მოიფიქროს სხვანი, რომლებზედაც შეძლება დათანხმება თავ დაბირეყლად როგორც იყოს იშოვნოს ფული.

სეკრეტარი.

გრანფის წიგნი კიდევ მოვიტანე მოსართმევად. მპატივეთ, რომ ხელსლად გამეორებთ, ეს მოხუცი ღირსია რიგინის პასუხისა; თქვენს გნებავდათ თქვენის ხელათვე მიწერა წიგნისა იმასთან, მერწმუნე შეილივით უყვარსარ იმას.

ეგმონტი.

ესლა დრო არ არის. ეკვლა თვალის დასანახავად საჯარელის წიგნის დაწერა ყველაზედ უმეტესი სჯავრებელია ჩვენთვის. შენ სწორედ ჩემსგავსათ სწერ. პასუხი გაუგზანე ჩემს მაგიერად, ორანელს ეფლი, არამელოიან; მაგრამ მსურს რომ ყველაფერზედ დაწყნარებული იყოს და იქვი არაფრის არა ჰქონდეს,

სეკრეტარი.

გვიბრძანედ დაახლოებით თქვენსი პაპრი; მე მოამზადებ წიგნს და მოგართმევ მოსაწერად და ისე უნდა იყოს დაწერილი რომ თვთ სხსამართლომაც მიიღოს თქვენის ხელით ნაწერს წიგნათ.

ეგმონტი.

აბა მჩტენე იმისი წიგნი [თვალს გადაავლებს) ოჰ, კეთილო და კეთილშობილო მოხუციო! შენს ემაწვილებში ყოველთვის ყოფილ ხარ ეგრეთი ხზრუნველი შენის თავისა?

ნუ თუ არას დროს არ შესულსარ საშიშროებაში? ნუ თუ
 ომში ყოველთვის დაჩომაილ ხარ ყველაზედ უკან, სადაც
 შიში არაფრისა არ ყოფილა? როგორ გული ეწვის ჩემთვის!
 სურს ჩემი სიცოცხლე დაიცვას, სურს ჩემი ბედნიერება;
 და არ ესმის რომ მისი სიცოცხლე როდესაც მხოლოდ
 იმაზედ ფიქრობს კაცო, რომ თავისი თავი დაიფაროს, ის
 სიცოცხლე — სიკვდილია. მისწერე, ნუ სწუხს, ისე მოეიქ-
 ცევი. როგორათაც გარემოებანი თხოულობენ თავისი
 მხრით განაგრძელოს თავის მოქმედება სასახლებზედ — იყოს
 სასარგებლო ჩემთვის და ყოველთვის იყოს დარწმუნებული
 ჩემის მადლობისა.

სეკრეტარი.

მეტე არაფერი? უმეტეს მოელის თქუცნვან?

გგმონტო.

რალა უნდა მიესწერო კიდევ? თუ მეტს მისწერს ეგ
 შენ იცო. ერთსა და იგივეს მიმეორებს ყოველთვის, ვიცხო-
 ერო ისე, როგორათაც არას დროს არ შემოძლიან იმისთანა
 ნათ ცხოვრება ყოველთვის ყოფნა მხიარულად, არაფრის
 ჯაერის ჩატანა გულში, გულ ნაეარდათ ცხოვრება — აი, ჩე-
 მი ბედნიერება; და არა დროს არ გაეცელი ამას უშიშრო-
 ებაზედ იმისის მკვიდრულის მოსვენებით; ჩემს ძარღვში არა

ადგას არც ერთი ცვაზი სისხლი, რომელიც იყო გამოხსა
დექა ისპანლას ყოფა ცხოვრებისათვის, არას დროს არ ვის
უყურებ როგორც ისა, რითაც სამეფო კაროლებსა სურთ.
განა იმისათვისა ეცხოვრობ, რომ ეიფიკრო მხოლოდ ჩემის
თავის ღაცეზედ, განცხრომებზედ ხელი ავიდე აწინდელში,
რომ მომავალში მოვიშუო და მერმე ისეე მომავალი ჩაიე-
შხამო ფრთხილობით და სრუნეთ?

სეგრეტარი.

გებეწებით. ნუ ეყიდებით იმ კეთილ კაცს ვგრე ცივად
ყველას აღერსიანათ ეყიდებით, რა იქნება, რომ იმასაც
ორი ოდე იმისთანა სიუყუბა მისწეროთ, რომ დაამროშინოს
თქუტსნი მგობარა. წაიკაზხედ, როგორ გული ეწვის და
თვარ ზრუნავს თქუტსთვს.

გემონტი

მაგრამ კი ყოველთვის ერთს გვერდს უცქერის და მეო-
რეს კი არა. როგორ არ უნდა ესმოდეს იმას, რომ დარიგე-
ბაები მეჯავრება, რომ მხოლოდ მაენებენ და არას მარგიან
აბა, მე რომ სამთებრიო სნეულება (ლუნა ტიკი ვიყო)
მჭირდეს და მალკლს, ფეხის სახლტომს, ბანი გალაეანზე
დაედიოდე, განა; უნდა გასაფრთხალებლად, მეკობარმა და
მიძახოს სახელობრივ? მაშინ ხომ შეუძლიან გამოჭადვიძოს

და ხომ ჩამოვარდო და დაეიმტვირთე? ყველამ თავისი გზა იცის
ყველამ თითონვე თავისი თავი უნდა დაიცვას.

სერკეტარი.

რასაუციერდელია იმას არ უნდა მოეცა დარაგებაები, მა-
გრამ ვისც კი თქუტს უყუარხარო და ვინცკი გიცნობს.
ეგშონტი (ჩახდავს წიგნში)

აი კიდევ მიშეორებს ძველს აჩაყებს, მაგონებს, როგორ
ერთხელ სადასოზედ, საღიანე გვერდით. მეგობრულს წრფე
ლს ლაპარაკში, გამოვიანგარიშეთ ბეთრი რამ, შერე ჩუტნი
სიტყვები სხუა ჩაირად გადასხვაფერეს, რაღაებიც გამოიყუ-
ნეს იქიდგან და შერე როგორ გაიტანეს და მოჰფანეს მრ
თელს საჯოროლოში! განა ეს პირველია! ჩუტს გვამტყუნე
ბენ იშაშა, რომ ფუქრში შოგვივიდა გამყერება სახლებზედ
ჩუტნის მსახურების ლარეებისა სამასსარო ქუდებისა და ჰამბებ
ისა და შერე მეცვალა ყელა ამ სულერულის შემკობილებზე
ბისა იმათვე ტანისამოსზედ კონად ისრებისა — ნიშანი უმეტესი
სამიშარი იმათთვის. რომელიცა ეძებენ იპოვნონ ჰაზრი იქ,
სადაც არ არის.

ლხინში სისულელე ჩაგვიდენია! გვამტყუნებენ კიდევ იშაშა,
რომ როდესღაც მსხევი დაედით მთელს ყრილოზას კეთი-
ლშობალოთ, ყოველსავე პარს დავარქვით საცინარი სახე-

ლები და უნდა იმაო კომიურა? მოდრეკილებიო მოგონე.
ბნათ კორაღისათჳს იმასი ეალდებულეებაეი. ჩჳს გვაზხ
ტყუნებენ, მაგრამ ეს საღ წაე? . . . ნუ თუ საყვარელო
მასხარობებს შეუძლიანთ განარახუნ ჳათი დიდებულეებე
განა საკრძალენი არიან ის აჭრელებული ფლასები, რომ-
ლებითაც ახალ ვახდურს სიმხიარულეს, აყვავებულს ფანტა
ზიას ეგერ უყვარს დაფარვა ცხოვრების გლეხურის სიტუტ
ელისა? თუ ყველას ახე სასტკად დაღწყეთ ტყერა, მაშინ
რად, სიცოცხლე იქნება? როდესაც დილა არ გაგვადეიძებს
ახალის სიამოვნებისათჳს, როდესაც საღამო არ დაგვაიმე
დებს ახალის განცხრომისათჳს, მაშინ ეღარება ის სიცოც
ხლე ყოველ დღე გაზად და ჩაცმად? განა იმისათჳს მანა^მ
თებს დღეს წზე, რომ ეფიქრობდე მხოლოდ იმზედ, რა
მოხდა გუშინ? რომ ეცლილობდე გაგებას და დაწვენას იმ
ისი, რისაც გაგება და მოწვენა არ შეიძლება, ე. ი. მომა
ეალის დღის მოსაეალისა? დამითხოვე ამ ფიქრებისაგან, სის
ხარულით უხათრებ ამეებს შაგირდებს და კარის კაცთ; და?
იმათ იცოცონ და ეხეტონ, ცდილობდნე? შოენას რისიც
შეუძლიანთ, ღიჳირონ რაც შეუძლიანთ . . . თუ რომ
სეც ეთქვი შეიძლება წაგნში მოქცევა და შეიძლება შენ
თელს თხუხულებათ არ გადააქციოს თუ გინდა მოაქცე

თ ნახმა ვარ კეთილი მოხუცი ყველაზე რს დიდს მნიშვნე
ლობას აძლევს! ვარეთვე მეგობარი, რომელსაც დიდა ხანს
ეჭირა ჩუპი სელი თავისით, გამორთმევის დროს უფრო
უმეტესად უჭერს.

სეკრეტარი.

მოგვიტყვეთ! როდესაც ცხენოსანი ელვასავით განუზრბნს
ქვეითს, ამ უკანასკნელს თავ ბრუ ეხვევა.

ეგმონტი.

ბოეშო!, ბოეშო! აღარ უმატებ! როდესაც მზის ცხენე-
ბია, რომლებსაც ერეკებიან უხალაენი ძღნი, მიაქროლებს
მსუბუქს ეტლს ჩუპნის ბედისა, მაშინლა დაგერჩება მხო-
ლოდ ერთი: მაგრა დავიჭიროთ სადაეები. ხან მარცხნივ და
ხან მარჯვნივ მიბრუნ მობრუნდებით, ეცდობოდედ ავაც-
დინოთ თულები კლდეებსა და ღრანტებსა. იცის ვინმემ საით
მიჰტურენს ეტლი? ანუ აგონდება კი ვისმეს, თუ საიდგან
მოჰტურენს?

სეკრეტარი.

ჰა, გრაფო!

ეგმონტი

მე მალა ედვეერ, შემოძლიან და უნდა კადეც ვიდგე
უფრო უმაღლესზედ, მე დარწმუნებული ვარ მაგზედ სრუ-
ლებით და ვგძნობ კადეც ამისათვის გულადობს და ღო-

ნეს. შე ჯერ არ აესულეარ იმ სიმაღლეზედ, რომელზედაც
უნდა ვიდგე, და როდესაც ავაღ, მაშინ გაედგები უტყივედ
უშიშრად; და თუ რომ შუბლზედ მაწერია დაცემა, დაე
მე ხმა, ძალამ ქარიშ ზალისამ. ანუ თუ ჩემავებრუნდეთ გა-
დადგე უღმა ნაბიჯმა გადამავდოს ჯურღმულში. იქ დავწები
უმრავლეს ათას კაცთან ერთად. მე იქაც არაა დროს არ
შეუსულეარ და გაბედვით მიყარა წალი ჩემს ყველა შემომ
ართ ამხანაგებთან, სხდაც კი მშონია ფეკრში მხოლოდ
კოტა რაე სარგებლობა. ნუ თუ ეხლა დანებოვამ რასმეს
როდესაც საქმე მადის თავისუფლებასად. რომელიცა შეად
გენს უმალლეს ფასს მრთელი ჩემის სიცოცხლისა?

სეკრეტარი.

ჰო გრაფო, რა რა სიტყვები წარმოსთქვთ! ღმერთი იყოს
თქვენნი ფარველი!

ეგმონტი.

აკრიფე ქალღლები. ორანლის ფეხის ხმა მესმის გაგზა.
ნე რაც რომ საჭირო არის და ვცადე რომ წამლებნი ქალ
ღლებისა აღრე გავიდნენ, მინამ დ უკეტნით ქალქის ალაცა
ფის კარები, სხტუბი შეიძლება მენთანვე იგიც მივა. გრაფთა
წიგნი ხელამდინ გადადე. წალი მიეშურე ელვირას და ჩემ

აგერათაც მოიკითხე. გარდა ამისა იკითხე როგორ არის
 მმართველა. მგონია უკეთესი იყო, თუმცა ცდილობდა
 ჩემგან დაემალა. [სეკრეტარი გადის, მემოდის ორანელი]
 ეგმონტი.

ორანელს ვახლავართ, რატო აგრე დაღრემილი ხარ!
 ორანელი

როგორა ფეკრობ შენ ჩუბნ ლაპარაკზედ მართებლას
 თან.

ეგმონტი,

მე იმის ლაპარაკში ჯერა შეენიშნე რა გასაოცარი, აღრე
 მინახამს ის მაგ კეთილხედ. მგონია უკეთესი იყო.

ორანელი.

ვერ შენიშნე მენ იმაში რალაცა გვარი თავის დაჭე რა
 წინა პირველად ეთომც თუ კიდევ მოსწონდა ჩუბნი გან
 კარგულღებები უგანასკნელს აღრეულობის დროს, მერე კი
 დაიწყო გამოთვლა ყველა იმ შექმთსევეებისა, რომელნიც
 შეიძლება ცუდათ შეირიცხონ, და ნელ ნელა გადავიდა
 თავის ძველებურს ჩუბნელებრივ ფრუბებში: რომ იმისკე-
 თილ მონღობალებას, კეთილობას და სიყვარულს, ჩუბნ,
 ნიდერლანდელები არ ეფუხსებთ და მსუბუქათ ეღებთ რომ

აქამდისინ არ არის ის რეზულტატები, რომელნიცა იმასა სურს, რომ ის ბოლოს და ბოლოს, ევლარ მოითმენს. ურჩევს კოროლს რომ მიიღოს სსტუა ზომები. ყველა ეს გაიგე?

ეგმონტი.

ზოგი და ზოგა, როდესაც ის ლაპარაკობდა მე სსტუაზედ ეფიქრობდი- ის დედაკაცია ჩემო ორანელი და დედაკაცებს, როგორ იცი, სურთ რომ ყველანი თავს იღრიკამდენ ნაზ უდელ ქვეშ, სურთ რომ ყველა გერკულესმა მოიხსნას და გადაადღოს ლომის ტყავი და მოუჯდეს თითისტარს იმათ გზოში, და რადგანაც მშვილობიანი ზნეობისანი არიან, მიტომ სურთ რომ ის აღრეულობა, რომელიცა არის ზალსში, რომ ის ქარიშხალი, რომელსაც ადენენ ძლიერნი თოცოლენი, ჩადგეს ერთის იმათი დასაყვავებელის სიტყვის ძალითა იმათა სურთ რომ იმათ ფეხქუტში შედგნენ და შეეროდნენ ერთს გაზმონიაში შეერთებულნი ელემენტები აი რაშია საქმე! და რადგანაც ვერ შეიძლო იმის შესრულება, იმასლა რჩება მხოლოდ მაგისტანებო ილაპარაკოს. გაჯაერებულის სახით გვეჩვენოს, იჩიელოს ხალხზედ, იმათ უგონობაზედ, გვიწინასწარმეტყველონ მომავალში საშინელი უბედურებები და შეგვაძინოს თავისის წასლითა.

ოჩანელი.

რა შეგრა რომ ამ ჯერში კი შეასრულებს თავის
შეპარობას?

ეგმონტი.

ესლა უფრო არა, ეიღრე ჩოდისმე! ჩამტელჯერ მინა-
ხამს მომზადებული წასახელღლად! აქ ვიცე კოროლმა,
მართებელამ, ნუ თუ მომორდება. . . ნუ თუ გონია, რომ
ისურვებს ვაი ვაგლახით გატარებას თავის სიცოცხლისას
ქმის სასახლეში? და ნუ თუ უფრო ცუდი, წასელას იტა-
ლიაში და იქ ღარჩინას თავის ძეგლს ნათესაეების ყვედრე-
ბის ქვეშ?

ოჩანელი.

შენ იმიტომ არ ვჯერა, რომ ბევრჯელ დაუპირებია და
მერმე კა ისევ ხელე აღლია; მაგრამ ესლაც ისევ ისე თქტნი
ნება აღრინდელსაეით ირჩიოს ის, რაც რომ სურს! ახალ
გარემოებებზე შეუძლიათ თავი გამოადებინონ სწავლანდ
რომელსაც აქამდინ უკანასდებდა. მერე რომ წავიდეს და
კოროლმა სსტა გამოგზავნოს თავის აღაგას?

ეგმონტი.

მერე? დაე მობრძანდეს დახედება ყველა ისე, როგორც
არის. მოვა დიდის პლანებით, პროექტებით და პანჩებით

ყელა მოშალოს და სუცველა ახლად მოიყვანოს წესში; მაგრამ დღეს ნახამს ცოტა რამ დაპრკოლებას, ხტულ ზეგ კადეე ახალს, ერთ თვეს გაატარებს წინადადებებში ცდენაში ერთი რომელიმე პროვინციების წესში მოყვანისა; დრო ეგრე წაეა, თავბრუ დაეხვევა და საქმეები კი ისევე ძველებურად წაელენ და ისი, იმის ალაგას რომ გაეიდეს ოყენის ზღვას პირდა პირ ერთ მოსახრებულს ხაზზედ, მოხარული იქნება დიდი, თუ რომ კი დაიხსნა თავისი გემს ჩათქვისაგან ამ ქარიშხალში.

ორანელი.

კაროლს რომ ურჩიონ გამოცდა?

ეგმონტი.

რისა?

ორანელი.

რა შეუძლიან ტანსა უთაეოდ.

ეგმონტი.

როგორ?

ორანელი.

ყური მიკდე ეგმონტი? დიდიხანია დიდის ყურადღებით თვალს ებდვენებ ყველას, რაც კი ჩტუნ შეგეეხება; მე ვინა ტამ ჩემს თავს კანდრაკის წინ მჯდომარეს და არა ვრიცხავ

არც ერთს გამოსულას ჩემს მოთამაშას უღეშენლოდ ისე როგორათაც თავისუფალი დროს მქონებელნი ძრავალნი, უდიდების ცდელობით ზრუნენ გაგონ საიდუმლო ბუნებისა, ეგრეთვე მე ჩემის მხრით ვრიცხამ რომ ვალდებულება და ვალი ყოველისა პრინციისა არის მიხედვრა ყველა პარტიების განძრავებებისა და წინა დადებებისა ამ ქაშად მე შემინიან რომელიმე მიზეზებისა გამო, აღრეულობისა, კაროლი დიდი ხანია თავის მოქმედებაში ერთ გამრილ გზაზედ მიღის, მაგრამ საფიქრებელი არ არის, რომ, როდესაც ნახამს უნამყოფობას ამ ნაირად ქცევისას. ისურვებს სხუბ გზის ცდას!

ეგმონტი.

მრა მგონია. როდესაც დაბერდები, მრავალ გადაიღებ თავზედ, და დაინახამ, რომ არ შეგძლია ჩამოგდება შენი სასურვილო წესისა ამ ქუსყანაში, მაშინ ხელს აიღებ ყოველივე ცდისაგან.

ორანელი.

ერთი დარჩენია, რომელიც ჯერ არ უცდია.

ეგმონტი.

რა?

ორანელი.

ხალსის დამოგვა და თაყაღების პელის შიყოფა.

ეგმონტი.

ეგ არის! ბევრს დადი ხანია მაგისი ეშინიან. ნუ შესწუ-
ხლებით.

ორანელი.

წინაე მეც ყველა ეგენი მოლოდ განა შრახვად მიან
და; მაგრამ მერე და გადაიქცნენ დიდ დასაჯერებლად და
ბოლოს გადავიდნენ დათანახმებათაც.

ეგმონტი.

განა ჰყავს კოროლის ჩუტნუხედ უმეტესი ერთგული მსა-
ხურნი?

ორანელი.

ჩუტნუხურად ემსახურებით; და ჩუტნუში კი დარჩეს ესა,
ეწონაეთ. რა არის სასარგებლო კოროლისა და რა — ჩუტ-
ნი?

ეგმონტი.

მერე ეინ არ ჩადის მაგას? ეართ მაგის მორჩილნი და
ვაძლევთ რაც ეყუთენის.

ორანელი.

რასა ექ რომ მოგიხიოს მეტი და დაბარქუას დალატო-

მა იმას, რასაც ჩემს ვეძახით დაცუას ჩემნის უკლებლისა
 ეგმონტი.

მაშინ ჩემს ხელს გაეისვამთ და შეგროვოს ყველა
 კავალერები ოქროს მატყლასა, დაე იმათ დაგესაჯონ.
 ორანელი.

რასა იქ გამოუძიებლად რომ დაგესაჯონ? სამართლის წი
 ნათ?

ეგმონტი.

ფილიბე მეორე არ მიიღებს ბრალს მაგგვარ უსამართლო-
 ებაში მაგგვარ უგონობას ვერ ეიფუქრებ ვერც იმამი და
 ვერც იმის შრჩევლებში.

ორანელი.

მერე რომ მართლა უსამართლონი იყვნენ და უგონო-
 ნი?

ეგმონტი.

არა, ორანელი, ეგ არ შეიძლება. ვის შეუძლიან ჩემს
 ხელი შეგვახოს, ჩემნი დაქერა ვერც ბდული არ იქნება,
 ტყუვილად ესდებიან, არა, ვერ გაბედვენ ძალდატანებას, ბა-
 ირალის აგრე მალლა აწევას; მაოლდ ხმა ატანილი ქარით,
 მესძრავს ყველას და მოუკიდებს ცეცხლს; და ან რა სარ-
 ჭებლობას ამოუტანს? კოროლს არ შეუძლიან ჩემნი გას-

ჯა და დასჯა თავისის ნებიჲ და ან განა ისურვებს ჩუჲ-
ნს მკელელად გასდომას? ისინი არ ისურვებენ ამას, მაშინ
მთელი ხალხი ადგება ერთ წამში და მაგგვარ მოქმედებას
ეკნება ბოლოდ ზიზლით სენება ისპანელებს სახელისა და
სამუდამოთ გამოხსნა მძთი ხელიდგან.

ორანელი.

ალი ცეცხლისა მოედება ჩუჲს საფლაეებს და სისხლი
ჩუჲნის ამხანაგებისა დაინთხევა, როგორათაც ცუელი განა
საწმენდი მსხერპლი.

ეგმონტი.

მერე როგორ შეუდგებიან ისინი მაგ საქმეს?

ორანელი.

წაიღეთ ჩუჲნ ჩუჲნს პროინციებში? იქ გამაგრება
შეგვიძლიან? ვერ დაიწყებს თავის მოქმედებაებს ცხადის
ძალდატანებაებით.

ეგმონტი.

განა ჩუჲნ ეზღებულნი არა ვართ გამოეცხადეთ მოსელის
დროს?

ორანელი.

კოტას დაეიცილით.

ეგმონტინ

რომ კოროლის სახელით დაგვიგროს?

ორანელი.

მზვებს მოუღებთ.

ეგმონტი.

რომ მოსვენება არ ზოგვეყვს?

ორანელი.

ბოდიშის თხოვნას დაუწყებთ.

ეგმონტი.

მერე რომ უფრო დაჟინებით იყოს დაბარება?

ორანელი.

უფრო უმეტესად არ გამოცხადდებით.

ეგმონტი.

მაშინ ატყდება ომი. ჩუპნ შეგვერისხაშენ არეულობაში.

ორანელი.

ძალიან შორს გიტაცებს შენ ბონება, შიშს, ვიცი, მენი დაღბილება ვერ შეუძლიან კარგათ იფიქრე მაგ ნაბიჯზე.

ორანელი.

დიდი ხანია მიფიქრნიათ

[ზოგი შემდგომში იქნება.]

კომედია.

იმერეთის ხალხის ცხოვრებიდან.
რომელიც, არის, წინა ნომერში დაბეჭდილი.

მოქმედება 4,

ბუბარში ანთიბ ცეცხლი, სანთლის შ.გიერათ, ოქ-
როპირ ჩაბუხს სწევს, ბუბრის წინ, დაბლა სკაპზე ნინო
წამოწოლილია, კაკინას დამთვარეას ტახტზე ძინავს.
ანუსია.

[შამოდის] ვინცხ ცხენოსნები მოვიდნენ.

ოქოპირ.

(წამოხტება და კენესით ანობს:) რა იყო. ვაჟო, რა
იყო, ძალში ჩამესმა რაცხა, ცხენოსნები მოვიდნენო.

ნინო.

ვინ არიან? ამდროს კარებში შეხედებიან, ოქოპირ ნი-
ნო და ანუსია ერთი ხმით: ფარსადან ყოფილა

ნინო.

(წამოიწიეს ასადგომათ) ეაი თუ გლახა ანბაეი მოკონ-
დეს რამე გლახა სიზმარი მეჭმანა.

ფარსადან.

(შეა ალაგს გაჩქრდება ქუდს მოიხთის და უცებ იტ-
ყვის:] მშვიდობით თქუტუნი ნახეა, მოვედით, მნახეელები არი
ან მოვმზადეთ ავა.

ნინო.

ნუ იტყვი ფარსადან თუ ღმერთა გწამს, რადროს
ნახეა არას ახლა. შენ არ მომიკედე ეგ არაფერი საქციერი
არ იყოს. ეს რაგბ იქნება (ხელებს ატრიალებს აქეთ იქით
ფარსადან.

(ოქროპირს) ეგ შენი საქმე არის, მაგათი თაფი მე არ
შეკეს.

ოქროპირ.

(ნინოს მიცქერია) დამუხაგით) უ, უ, უ. . .

ნინო.

ეაი შენ და ზმუკა მაგასაც კადო (გულ მოსული) იმდ-
როს ზედს უქნეეს ანუხიას.

ოქროპირ.

მალე მოიკახმეთ, იმ კაცებს ვახშამი უნდათ.

ფარსადან.

უნდა შამოვიყენოთ სასლში ის კაცები.

ოქროპირ.

კი ბატონო სანთელს მოეიტან ახლავე (მიდას ოქროპირს მოკიდებული სანთელი მოაქ.

ანუსია.

(მოეწევა და ეუბნება) მაგას ნუ წაგებართმეო, სხვას მოუყიდეო) ოქროპირმა ხმა არ გასცა. ამღროს ნინოც მოეწევათ ანუსიას გვერდში ხელს ჰკრავს და ეუბნება: რა-ქენით,

ანუსია,

არ მომცაო და რაეყნაო.

ნინო.

ოქროპირს სანთელზე ხელს უტაცნებს, გამოართმევს ამბობს: კრისტემ დასწყევლოს შენი სული და ხორცი, არ გამოგეაქენა, იმ კაცებმა შამოგვხედეს ხოლმე-

ფარსადან.

არა, ნუგეშინიათ, ისინი შორ არიან.

ოქროპირ.

შე ოჯახ დასაქცეო, სტუმრები უნდა შამოვიყენოთ სახლში (ორივე ხელეხს გააშეერს.)

ნინო.

მეორეს მოუყიდე, მეორეს გაგიჩნდა ბნთება (ფიცხლად.)

ბოეშებსან მიჰარდება და დაუწყებ ცემას დაყვირილს, აღქით აღქით ბოეშები წამოხტებიან, მაგრამ მთვარია ისთვე მიჯდება გარეთებული და დაიწყებს ზმორვას, ნინო მიჰკრამს ხელს თავში და მიაწევს წინ წასრულს. იგა უცებ მიალაკ მოალაკებს და გამოტრიალდება სამთლიანათ; ამდროს ოქროპირი კარებში არის გაჩერებული და ბიჭს უძახის: ნინო იქით აქეთ იხედება და ბოეშებს მირევს. გამობრუნებული ოქოლოპირი ეტაკება უცებ კაინას, გაქანებული. კაინა მთვარიას დასცემს, მას წამოედება ნინო და წაიქცევს სანთლიანათ. კაინას სანთელი დაედევნოქება კისერზე და ცხვირზე, ვაი დედა ჩემო მოკვდი, დედა ჩემო. ოქროპირ.

[სანთელს ხელს წამოაფლებს] ჩა დაგემართათ, ჩა ანბაეია, ხომ არ დამთვრალ ჯართ.

ნინო.

დასწყევლოს ღმრთმა მენი სიარული, შენი თავი, შენი კანი. წამოხტება, სანთელს გამოართმეუს და მიდის ბოეშებიანათ. ფარსადან იცინის რაც შეუძლიან.

ოქროპირ.

სწორეთ გარდაირიენ ესენი დღეს. [სანთელს შემოიტანს ბოე უცებ გოგო მეპოვა. ლოგინს ცოცხს გარდაუსობა, მერმეთ ხელებს დაჰკრამს და სულს შეუბერამს და დაი-

წყებს სახლის დაგებას.

ოქროპირ.

ფარსადან! აბა, ეხლა შამოიპაიჯე, ის ვატროსანი
კაცები. სირცხვილი არის, ამდენეთნ გარეთ განერება.

ფარსადან.

[ქარბზე მოადგება და იძახის:] მობრძანდით ესე!
ესე და გოგინია შეშოვლენ, ოქროპირს მძიმეთ თავს და-
უკრამენ და დასხდებიან. გოგო უცებ მიიტანს კართან,
ტოცხსაც იქ დააგდებს და გაღის გარეთ. პატარახანს შემ-
დგომ, რაღაცა ისე მოიღრუბლა ეგონებ ისეც გააედარდეს,
იესეს დაამცხიკვა, სამიეც ერთ ხმით, ღუთის წყალობა.

იესე.

ეგონებ გააედარდეს. გოგინიას დაამცხიკვა ყველამ ღუ-
თის წყალობა მიულოცა გარდა იესესა. რომელმაც გვიან
უთხრა გაგიმარჯოს.

ოქროპირ.

იესე იქნება ჩიბუხი გნებავდეს!

იესე.

არა ბატონო არ გიანლები!

ოქროპირ.

მართლა მოგახსენებთ მენ ნუ მაშიკედები!

გოგინია.

თქუჲნისთანა პატოხან კაცს დიას შემეგენის ბატონო,
ჩუენი ყაზახი რომ მაგას ხელში წამოიკაეებს, მისი საქმე
წასრულია.

იესე.

არა თქუჲნ არ მამიკედეთ, არ გიახლები.

ფარსადან,

მიეცი შე კაცო, თუ აძლევ და მოსწევს.

იესე.

აგერ გაჩლაგს, [ამოიღებს თუთუნს ქესიდგან, ჩიბუ-
ჩს დასტენის, გოგინია წამოხტება. ცეცხლს მიუტანს და
გაჩერებული არის, მინემ არ დაადებს ცეცხლს) მერმეთ
შორე ახლოს დაჯდება.

ფარსადან.

ნეტავი ვიცოდე რას უნდება კაცს ეს თუთუნი, რომ
ყოველი რჯული სწევს.

იესე.

არა ფერს შენ არ მამიკედე ტყულა, დროს გახატარე
ბელი უნდა იყოს.

ფარსადან.

შენ რაჲ იტყვი ვოგინია.

იესე.

ტუმბრობას გარდა, ვინც რომ სწორად სწევს, ის არ შეიძლება რომ არ დაზარმაცდეს, ან ძილათ არ მიიქცეს. ფერიც წაუზღება და ხორცაც. შესხედე მამა გიცხონდება ამ ყაზხს, რავე ქინქლალივით არის გონია. ის ჯინჯგალი და მუშაობა უხბება. დასყველოს ღმერთმა, მე მგონია თავს ძალენ ვაპატოვებდე. არ ვმუშაობ, ესვამ, ვჭამ ჩემს წესაზე. ასე ქვიან ღმერთმანი, ამაზე უფთ კრ ვრჩები, კი ვიცი და (ზელით აჩენებს) მარა მაინც გამსმარ არყას ვვაგარ.

გოგინიან,

არა ბატონო, ეგ ღმერთზე კილია.

ფარსადან.

ოქროპირ? აჰა, თუ არ დაუჩქარე, ქალის ამბავი სომ
რცი.

ოქროპირ.

ფარსადან მობრძანდი ერწამს აქ —

ფარსადან

[ემოტრიადდება] ერთ მინუტში მობრძანდით გარეთ. თუ უკაცროვით არ ვიქნები. ქალს შემოვიყვანთ და მერმეთ ისთევ მობრძანდით.

შემოვლენ: ნინო, მას მოყობა ანუსია, სამივე დანები,

ზოგოები, ოქროპირიც თან მოზღვეს. ზოგს მოაქვს სარკე; ზოგს ტამტი, ზოგს თუნგი.

ნინო.

რამბავია ეს რომ შემოხრიალდით, მიაყვირებს შემოსრულლებს, მიუბრუნდება ისთვე ანუსიას უწაყავს კაბას, გულლის პირს უსწორებს და ჩაძახის: ასრე გაჩერდი! [თავ კისე რს გამართავს და მკერდს წინ წასწევს] ანუსია ისრე კარგათ ვერ მოაჩერხებს. [ნინო გულ მოსულდი] რა ღმერთი გაგიწყრა, ბეჭებში სომ არა ვის გაუმლიხნარ (ერთ სელს ზურგს მიაღებს და მკორეს ნიკაში ამოდებს და მართავს როგორც მას უნდა.

ანუსია.

[შეწუხებული] კაი ვაჟო, რა უჭირს ასე ეიქნები, ნუ მოამკალი.

ნინო.

ჩუ, მენ რა იცი მამა შენივით მოხუკულსარ, ახლავე დაგიწუნებს ის კაცი.

ოქროპირ.

უკაცრავათ, მე არ განლაფარ მამამენივით.

ნინო.

იმას მიეწიე შენ (ფიცხლად) მოიტა გოგო მაგი
სარკე აქ [დააყენებს გოგოს ანუსიის პირ დაპირ სარკეთ,
თეთან ანუსიის გვერდში მოუღვება და ჩაძხის ჩახედვ.
(ანუსია იყურება, ნინოც იყურება. წარბები ზევით ასკიშე
(აჭიმავს). გვერდზე გაიხედ გამოიხედვ, თავს ნუ გაამძრე
ისრე, ანუსია გაიხედ-გამოიხედავს მაგრამ თავს გაანძრევს,
ნინო შეჰყურებს: თავს ნუ გაანძრევ თქუ, არ გვეყურა.
ანუსია.

(შეწუხებული) მე არ ვამძრევ და რაფიცო.

ნინო.

პატარათი ყავო ჩამოუშვი [უყურებს შირდაპირ ცოტა
კილო, კილო.

ოქროპირ.

შე ოჯახს დასაქცევო გაათავე, აგერ გათენდება რა ჩამო-
უშევას თუარა აქუს.

ნინო.

მაგი შენი საქმე გააკეთე შენ (მოუბურნდება ფიცხლად)
რავა გამოგიჩერებია მაგი თეალები. რატომ ბიჭებს არადკა-
ხარ თავებ რომ ცუდათ ჯდილარიან. უი შენ შემხედვა-
რეს, შენ ჩემო თაო.

ოქროპირ.

დასწყევლოს ღმერთმა თქუტსნი თაგი და ტანი. ჩუენ ვახშამს ვჭამთ და დავწყვებით და შენ გყავდეს მაგი მოკაზმული (ხელის აქნევით გამოდის).

უარსადან.

(შემოიხედავს) რას შერებით რას?

ნინო.

ახლავე ბატონო ახლავე, (სარკეში ორივე დედა შეილი უცქერიან. დეილაპარაკე ზომოა რამე. თუ დაგშენდება ლაპარაკი. იქნება ისიც ინებონ. დაილაპარაკე მუნჯი არ ეგონოთ.

ანუსია.

რა დეილაპარაკო?

ნინო.

დაილაპარაკე რამე, ნუ შემიწუხებ გული [წყრომით.]

ანუსია.

(მწუხარე სახით) რა დეილაპარაკო, რომ არ ეცი.

ნინო.

(მოუთმენელათ) დაილაპარაკე რამე. რა ღმერთი გაგიწყრა. აქნამღო კი ლაპარაკობდი და ახლა რა უბედურობა დაგემაართა რომ არ ეცი! —

ანუსია.

რბეჭნა ღმერთმანი არ ვიცი (ჩაილაპარაკებს) რა ვაქტა
რა დავილაგარა კო. რომ არ ვიცი. —

ნინო.

[გამწყრალი] თუ გინდა ეს: გადი ძაღლო გარეთ.

ანუსია.

(წამოიკრინებს) გადი ძაღლო გარეთ!

ნინო.

გათაედა რა გაგჩიორდა ტუჩის განძრევა, (ხელს კიდევ
ბს და დაჯდნის თაეკისერს ვაუშარათეს. კაბის კალთებს გა-
უფართოებს და ეუბნება: აბა. ჰე, მარჯვეთ იყავი. არ შე
მარცხენო. რბეარც დაგარიგე ესრე მოიქეცი. ნინო მიივლ
მოივლის სახლში ბოცებს, გოგოებს გარეთ გამოარეყავს.
ანუსიას წინ, დაბალ სკამზე, ქონის სანთელს დადგამს, კა-
რებთან შივა და ფარსადანა, რომელიც კარებიდგან უყუჩე-
ბს, და ეუბნება: მობძანდიო აწი.

ფარსადან.

მადლობა ღმერთს, თუ ევლირსეთ ჩასმეს. შემოვლოენ
თავს დაუყერენ ნინოს. რომელიც დგას მახლობლათ ანუსის.
— იესე და გოგინია შესვლის თანავე მიჩერდნენ ანუსიას,
რომელიც თავდახრილი ჯდის. გოგინია ცდილობს რომ
პირზე მოკრას თვალი ანუსიას, რადგანაც არიხედება თავდ^ა

ხრილობის გამო და იმისთვის გბრდააწ გარდმოაწობა სკაშე
იესე.

ფარსადან? ის სანთელი მოწიე ახლოს და ცხვირიც
მოხოცე, რაცხა გლახა სანთლე აქტს, ფარსადან მიდის
სანთელს ცხვირს მოხოცეს და ასლოსაც მისწვეს
ნინო.

ოქროპირს მუყაიში მოიტანე ეაქო.
იესე.

ნინოს: როგორ მშვიდობით ბრძანდებით ბატონო,
ნინო.

ნ. ლაღარო. როგორც მოგეხსენებათ წრეთნდელი ძვი-
ჩაობის ამბავი,

იესე.

შენ ნუ მომიკედები ძალიან გავიჭირდა კეთილშობილს და
თავადს საქმე: უბრალო ზირკალი, ალაბი ექეს მათრათ შვი
ქნა: ჩუტნ ვაკითხოთ თვარა უბახსებს რა უმავს.

ნინო.

აბა, იმაზე არ ეჯავრობ: ნეტაი ვრგებოდეს კაცს შინც.
შენ ნუმომიკედები თავადი და კეთილშობილის შეძენა სხვა
არის. მოყვრობა იციან, ნათესაობა იციან და იმათგან რას
მოეღლის კაცო.

იესე
 მართალი გრძნება არის თქვენს ნუ მომყვებოთ. აგერ
 კი გეყურებს ერთი მარა მაინც. [ამდროს ანტონიამ მოიხვე-
 და წყრობის სახით დედასაყენ,
 ნინო

[გაოცებით] უიშე ვბ გლვის კაცია თუ შე ანაფრი
 შეგონა.

გოგინია
 (გაოცებით) კი ბატონო
 ნინო.

საბატონო არის ბატონო, თუ
 იესე
 თქვენსი სასიძოკაცის გაზღაფს,
 ნინო

სახელმწიფოს უნობ თეარა, საბატონო კაცის შეტენა,
 არც ბატონისთვის არის ზარალი
 ფარსადან

კაი ეაჟო, ვასშამი გეჭამეთ აწუ, კმარა მუსაიფო. ქალი
 ეს არის სომ უყურებთ, მიდის ახლოს ანტონიასთან, მობრ
 უნდება იესეს ბელს ჩაველებს და ეტბნება წამოდა ახლოს
 ახლოს ნახე თუ გინდა, იქნება ვერ დაათვარიელე კარგათ,

იესე,

(ქარ მოყვება) რა ნახვა უნდა, უკუტრებ და ეს არის
ფარსადან.

ფერი კარგი აქ, ხორცო კარგი აქ. კოჭლი არა და ბრუ
ტინი, კუზანო მოკიდებს ხელს და მიყავს.

ან უსიას ჯდომით უფხი დაბრუშვებია, რომ მოყვებოდა ფა-
რადანს ცოტათი წიკოჭლებდა.

ნინო.

(თავ დაბრით) ძალი ნების, ღამე მშვილობის ჩემო ბა-
ტონო (გაეა, ოქროპირიც მიღის)

იესე.

ა, ა, ა, . . . გოგინია რაეა ატყობი
გოგინია.

ა, ბატონო (ჩვენებს თავის გატენალ დაშმაჩას) ამითი
მომეული, მხარის იმასგან თხოვნა არ მეძღლება, ბატონო,
სულ არ ვარგებულა: შავათ ბუაროჯებული, კისერ გაშა-
ვებული, კოჭლი და ყოლისფერი შავ ყოფადა და, რაანგა-
რიშია, მისი ხაჭვე მზგი არ არის.

იესე.

(ღაფქრებული) არა, კოჭლი არ მკვონა. ფერი და მო-
ყვანილობა არც მამას და დედას აქვს და მზგას ვინ მიცე-
და —

გოგინია.

(შიშველად) ან მომალი ბატონო ახლავე დან გამიშვი, მაგის დედა რომ არ იქნება? ცოცხალი ვეღარ მოუჩენ-
ბით ვერც მე და ვერც შენ.

იესე.

არა, ნურც მაგრე აეჩქარდებით, მეორეთ ენახოთ კილო.

გოგინია.

არა ბატონო, არ უნდა ნახე ქალს ტყეის მისაეალზე
რომ შეგხედო, მაშინვე შევატყობ, რა ნაყო აქტეს. მე გა
მიშვი და თქვენს როგორც გენებოსთ ისრე მოიქეციეთ.

იესე.

ფარსადანს უნდა უქოთ მაინც პირში, აჰა, რაეა იქნება.

გოგინია.

მე კი ბატონო, აჰა რომ ვაგინოთ აქვე დაგეჩვენ.

ფარსადან.

(მზიარულად შემოდის) როგორ მოგეწონათ, სომ კარგა
ქალი არის?

იესე

კარგი ქალი არის, საწუნარი მაგას არაფერი აქტეს. რა
ვაც ღმერთს ნამება სწორეთ იმისთანა არის. მისი შექნილი
ცული რათ იქნება რამე [ჩიბუხს მოსწევს]

ფარსადან.

არა, შენ რას იტყვი ემმაკის ტყვეო [გოგინიას]
გოგინია.

ძალეან კარგი ქალია ბატონო.

ფარსადან.

მართალი თქვი ცოლი და შვილი ნუ მოგიკვდება.

გოგინია.

არც ძალეან საქმები არის და არც საგანებელი, დასა
წუნარი არ არის ერთი სიტყვით

ფარსადან.

ხელ საქნარს არ იუიბხე კაცო, და სიპარჯეეს. ღმერ-
თმა იმისთანა ქალი ყოველ ჩემს მოკვდეს შეახეთინოს.

იესე.

აღარ უნდა ლაპარაკი, არის და არის. აწი უნდა წევი-
დეთ ჩუტნ, კარგი მთვარიანი ღამეა! ხეალ მრჩილ დედულეთს
მიდის და დაგვიბარბ არ დამაღბლატიანოთ ხეალ დალით
ღამითუნდა წაეიდეა.

ფარსადან.

თუ ეგრეა საქმე, რა გაეწყობა, თეარა ესლა წასელის
დრო აღარ არის.

გოგინია

ახლოა ვართ ბატონო და მერე კილო დღესაეით ღამე
არის და რა გევიჩირს.

ფარსადან:

ჩამოიღებს კელლიდგან თოფს იესეს აძლეეს და ტაშაჩას
გოგინიას და ეუბნებათ: ეხლა ამას დამჯერდით, მერმეთ
ჩუტს ეიცათ და ჩუტსმა კბუბამ; ერთი სიტყუით თქუტსზე
ჯრის დამოკიდებული ასლა ყოვერისფერო, მოხთება თქუტსით
გოხთება და არ მოხთება თქუტსით არ მოხთება

იესე,

ჩუტსგან რაც შეიძლება არ დავაუღებთ საყუდს. უნდა
იყოღე მაგი ფარსადან, (მეგარის ხმით.)

ფარსადან.

გოგინიას. ამისი იმედი არ მაქვს რაცის იხრე იყურება
გოგინია.

არა ბატონო. მაგას რატომ იუადრებთ. რამ არაფერი
აქვს საწუწნარი. რა უნდა უღინო.

ფარსადან.

მაგის იმედი მაქვს, რომ საგინებელი არაფერი აქვს.
ბეურის თებრა ასე აღვიღლად კა ვერ გენდობოდით თქუტს.

იესე.

მაგას არ უნდა ლაპარაკი.

ფარსადან.

(გამოეთხოვა და ერთ მანეთს გოგინიას კიდეე აძლეეს

და იუბნება: ჩემი ოჯახის ფული იცოდეს. —

ოქროსი ამდროს შემოდეს გ მოეთხოვება და ამბობს:
 აა თქმეს: იცოთ რასაც არ დაეძრახავთ, მაინძლობაზე. —

ფარსადან,

(ჩ გონებით) მაინძლობას მენც ქე დაეთხოვე, ქალი არ
 გვიგინოს და. .

გამოცხადება 2.

(ოქროპირ და ნინო სხედან ჩაფიქრებული).

ნინო.

ვაი თუ გეოგინეს ქალი იმ ~~მომსახურებში~~.

ოქროპირ.

მათ და მათმა ღმერთმა იცოდეს თუ გეოგინეს-

ნინო.

(მოჭუხენვილი) ი, ღმერთმა, ღმერთმა კი არა. თუ ეს
საქმე მოიშალა, შენი ბრალი იქნება, რომ გითხრა იმ პა-
ტიოსანმა კაცმა, ცხენი აჩუქე ყაზახსო, კი არ დაიჯერა.

ოქროპირ.

ნეტაეო ის არ გეივლიდეს ტყულა რაც ვაჩუქეთ და,
(მამოდის ფარსადან.)

ნინო.

ა. . რავა იტყევო ფარსადან, რომ არ გეიწუნებენ თუ
იცი.

ფარსადან.

(მწუხარე) ე, შენს შტერს გულს მამოყვარა, მე გულს შემომაცარა, (ნინო და ოქროპირ გაოცებით) ა, ა, რა ან ბავა! თქუშ ბიჭ უყურებია, წუხელი ქალის ნახვებე და უთქვამს. რომეო, გონია ანესიას ფეხი დაღბრუქდაო და შენ რომ აიყვანეო წაიკოჭლაო. ძაღვან კი ეჯავრობ, ეი თუ კოჭლი ეკონათ, იმ შამაძაღვებს.

ოქროპირ.

(წამობტება ~~მეტი~~ შენი ჭარბე, დაუელა თუ გინდა ეგ არის, თუ მართალია.

ფარსადან.

ასრე კი თქუა იმ ბიჭმა და ბოკუშებანთუს არ მაკათავებს ჯერე.

ოქროპირ.

(კარზე მიღვება და იძახის:] ბიჭო. მერმეთ მობრუნდება და ფარსადანს უძახის: ფარსადან ნინოს ელ ზარაკება და ხმას არ სცემს. ფარსადან, ფარსადან, (ფარსადან, მოიხედაეს შე კაცო სახუბრო საქმე კი არარის, თუ მართლა კოჭლათ რეჩენათ, რომელი იყო ის ბიჭი.

ფარსადან,

გოგაულა, გოვიელა, ბატონო,

ოქროპო.

(შამოდის გოგიელა) ბიჭო შენ ქალებს უყურებ თუ
თხებს [წყრომით]

გოგიელა.

არა ბატონო, ქალებთან რა ნინდა. თხები ყველა
კარგათ არიან.

ნინო.

არა, არა, (მოდუშვით მეხიდაეს ოქროპოს) აქ მოდი
ახლოს. (ბიჭი მიდის შიშით) წუხელის ხომ უყურე შენ,
რომ ფარსადანმა ააყენა ანუსია და გამოიყენა გარეთ?

გოგიელა.

არა ბატონო, როდის?

ფარსადან.

აჰ, რა იყო, შე ტურის შეილო, რომ მითხარი, უკუ-
რეო, კოჭლათ მეჩვენაო.

გოგიელა.

(შეშინებული) არა ბატონო, ამ ხატის მადლი არ გამო-
წყრეს, [აჩვენებს ხატს] ეგ მე არ მეთქვას. —

ფარსადან.

ბიჭო? (ბეჭებზე ხელს ადებს) ქე ყი ნუ გეშინია, შენ კი
არაფერს გეტყვიან.

ზოგიელა.

არა ბატონო, არ მინახავს, რა ჩემი საქმე არის.

ნინო.

ანუსიას დაუძახოთ [მიდის და უძახის, ანუსია შემოდის]
ოქროპირ.

[გულ მოსული) ბოეშო, მართლა შენ ფეხი დაგიბრუმ-
და აქნა რომ იჯედი მაშინ. [ახეენებს ხელით)

ანუსია.

ჩოდის! (გაკვირებთ)

ოქროპირ.

[გულ მოსული) ჩოდის და ოქროპირას კაცებს რომ
გაჩინებთ მაშინ.

ანუსია,

არა ბატონო, მე არ მახსოვს.

ნინო.

[ოქროპირს ხელის ქნევით] რაღა იქნება ასრე ამისთანა
საქმე: ბოეშო აქ მოდი, აგერ დაჯედი [გვერდს მოიჯენს
ფარსადან გარეთ გადის) .

ნინო ეჩურჩულება ანუსიას, ეთოჳც არაფერი დიდი სა-
ქმე იყავს და უნდა გამოაეცხოს თუ მართლა ფეხი დაუბრუ-
შდა, ფარსადან შემოდის და ნაბადი მოაქ.

ოქროპირ.

ვგ ნაბადი რათ გინდა?

ფარსადან.

ცვარი არის ძალგან და დ. მგროლაეს.

ნინო.

ცოტათიო (ზმა მალლა ჩაალაშარაკებს)

ოქროპირ.

რაო, რაო, (ანუხნია გვერდზე მუჟს სცემს დედას და ეუბნება: ნუ ეტყვი, ნუ ეტყვი.

ნინო.

ცოტათი დამიბრუშდაო?

ოქროპირ.

ცოტათიო, ცოტათიო, ცოტათიო, . . . (უსიამოვნოთ ჩაიცინებს) ამდროს შემოვლენ მეზობლის ქალები და ერთი ახალ გაწდა კაცი ოქროპირს და ნინოს თაკს დაუკრავს და დასხდება. როგორც თვითონ ვერე სბებეც, ტანტნე მათ პირდაპირ.

ბ. ქალი.

ქუთაის სომ არ მიბრძანდებით ოქროპირ?

ოქროპირ.

მივალ, თვარაფერ საქმეს დაეგები.

ბ. ქალი.

თქმის ქალის საქმე რა ქნით ბატონო?

ნინო.

ვერაფერი ვერ მოახერხეთ ჯერ, რაეიცა რაჟა იქნება საქმე,
[დაღონებით]

ყმაწვილი კაცი.

გერიტას კაი ბედი შეხვდა, კი ვიცი და —

ნინო.

[გაოცებით) რაფა, გაათხოვეს თუ?

ბ. ქალი.

ფელესიაზე წაეიდნენ გვირგვინის საკურთხად.

ოქროპირ.

[გაკვირებით) რას უნობ ქლო!

ყმაწვილი კაცი.

არ გბგვიდა?

ბ. ქალი.

კი ბატონო, წაეიდნენ კარგი ხანი იქნება, ახლამდისინ
გაათავებდენ.

ნინო.

ვინ ირთავს?

ბ, ქალი

ვინცა, არჩილ მელიქაძე არისო, მე არ ვიცი შენ ბრ
მოშივედე.

ოქროპირ.

რას ანობ³ არჩილ მელიქაძე ირთებსო სიცრუვე იქნ-
ება. —

ყმაწვილი კაცი.

არა ბატონო, სიცრუვე რავა იქნება. იქიდან მოვედიუა-
რთ ახლა ჩემს.

ოქროპირ

ო, ო, ო, . . . ო, ო, . . . ღმერთო მოშალი ახლა-
ვე. (ხრმანის დამბახას ჩამოკრთევს კედლიდგან და დაიკი-
დებს ტანზე) ღმერთო რათ მაკოცებო თუ სიძვე ვერ
მოგვალი და შეხმავალიც (შეიქნება ხრიალი: ყმაწვილი კაცი
ეტაყება ოქროპირს, რომელიც გაგიჟდა ნამეტანი გულ
მოსვლით, აჩერებს და ეუბნება: სირცხვილია. ვარესი გამო-
ქნება, იქნება.

ქალები სხუა და სხუა პლანების რჩევით შექნენ უმე-
ტეს ხრიალს. ნინო გაშტერებული ჯდის ოქროპირს ყმა-
რის გამიშვით, გამიშვით ეისაც გიყვარდე. ჩემი სიცრუვე
სიყვდილი სჯობს, ამდროს კიდევ შეამჯღღნე თანდგომე
4

ღებო და ვოცებით ზოგი ამბობს: რა უყოთ, მერე უკეთ-
 ეს იშოვა. ზოგი სირცხვილია რაღა ექნება ეს, ზოგი ოქ-
 როპირს შემოეხევევა, ზოგი წინოს, ერთი ქალი წმამალლა
 იძახს: სირცხვილია, გაჩემდით. ასრე კი არ იტყვიან, უმ-
 ფრო თავს მოიწონებენ. მოიტანე ბოეშო დაირი, ცეკვა
 თამაშობა გაეახუროთ, ერთომ აქ არაფერი ამბაეია. გაჩნ-
 დება დაირის ერა ტაშტი და დაძალებით ცეკვა. ოქროპ-
 პირს ძლიეს აყენებენ ტაბტზე ორი კაცო, რომელიც უსხ-
 ედან აქეთ აქით გვერდს. გადაეტალ კარებში, ბნელამი
 შემოისმის დამბანის ცემა და ხმა გამოდის შე მყაროო
 გარეთ გამოდის. ოქროპირ წმოიწეეს, ექანჩის და იძახის
 გამიშვით თქტტინ უღმერთოებო. ეაიმე. . . ეაიმე. ამდროს
 დაირის და ტაშტს მოუმატებენ და ხმიანობასაც განგებ
 შექნიდენ, მაგრამ მაინც ძრიელ ისმოდა დამბანის ცემა
 და ძახილი: ასუღლი, ასუღლი ოქროპირი რომ ველარ წაუღი
 და კაცებს დაგოძდა ტაბტზედ და ოსრავდა? —

ქანდრატი, კლდიაშვილი.

ჩემნი ძველ-ძულიანობა

ანუ ქალბქის რაღაც-რაღაცაები.

ჩემნი ტფილისი ძალიან დაწინაურდა ყოველ შემთხვევაში; საითკენაც ვი მიიხედავ ჩემო მკითხელო, სულ წარმატება, სულ დაწინაურება, სულ გაუმჯობესობა დროშკების ხრიალი, ფაეტონების გრიალი: მალ-ზაეზი განაღებულები გზებით, ხალხის დღეღვა: ზოგა მიდის, ზოგი მოდის; და სულ ერთს საგანს ვი შევშურებიან, სულ ერთს საქმეს ადგანან, ეს ის საგანი არის და ის საქმე, რომელზედაც დამოკიდებულია ქაყის ბედი და უბედობა, რომლისაგანც წარმოდგება ბევრი სიამოვნება, ბევრი კეთილი და უფრო ბევრი ვი პოროტ მოკვდება, ეს გასლავსთ ფული, მაგრამ საჩივარიც ვი ბევრი მოიტანა ამ ფულმა და სასამართლოც

თის მტკარობას და შეკრლებას არ ვეშვებით, ჩუტნ ცრთ. მანეთას უსაბუთო დავათგან სელს არ ვიდებთ. ზოგჯერ, შენიშნაეს ზოგიერთს კაცში იმ გვიარს დაუტანებელს მტრობას, რომ ყოელის ღონის ძიებთ ცდილობს უშოვოს შემთბეგვა თაეის თანა მოძქეს ქართველს, ჩაფლას ორზოში და ზედ წააყაროს მიწა. მერე ეისა^ნ თეის ერთ სახის კაცს, თაეის ძმას, თაეის შოყვას ჩუტნ გეახსოვს^ნ ერთი შემთბეგევა, ზომლის ნახვაზედ თაეს ზარი დაგეეცა.

ერთი კეთილშობილი დარბაისლომის მიმჩემებელი, და თითქვის შემძლებელიცა ეღებოდა უსამართლოთ, შეორეს კეთილშობილს, რომელიცა იყო შემკობილი პატოისნიერ თვისებით, ეხყაკობიან და რამდის მიზნით მოეპოეებინა საკშაოდ ღირსებაც და ხარისხიც. რასაკვირველია ამათგანში პირველი ეცდებოდა ყოელის ღონის ძიება მოეხლებინა სა^ნღმე და ემტერა მოხედა ისე, რომ ერთს წელიწადს იმ თემის ხალხს სადაცა ისა სცხოვრებდა. ეწეია ერთი გამოჩენილი პირი, სადაცა მიწვეულნი იყენენ ყოველნი დარბაისელებნი და სადაცა, თუმცა ეს შენიშნული ვაჟაკ არ იყო მიწვეული, მაგრამ პატოის ცემისათჯ გამოჩენილის პირისა მივიდა, ყველანი საღალოთ დასხდნენ და რადგანც დარბაისლომის მიმჩემებლის ხელში იყო, ყველას მიპატეეება, ენ

მოპირდაპირე გაყვანი არ მოაწვავა, კითხმც და ხალხში
 შეიკრებნა ეს როგორც თავის მომწონე, ისე მოიქცა,
 რომ თუქცა უხდლოთ დარჩა, მაგრამ ხალხს არ შეატყუა
 ბინა: აი, სად გადუბდა: მტრობა, თავის ჭკუაში ეს მოხდა,
 ქართლში, თუ ქახეთში: ჩუქნი გერას გატყუათ მხოლოდ ამის
 მეტს რომ დემონს დაიხსნას ჩუქნი კაცობრიობაც ამისთა^ნ
 ნა უსარგებლო და წინ დაუხედვ კაცებისაგან რომელთაცა
 ჭკუა აქტია, დარეგან შეხედულობაში და არა უფრო მატან^ნ
 რა მთავის შეგნეულობაში.

ასეთი შურნი და მტორნი ვართ ერთმანერთის ამ
 გეარს კაცებს რასაკვირველია ელად აწევსთ ჭურნალებს
 და გაზეთებს, გააწორებდნენ და რიგად გზაზედ დააყენებდნენ;
 მადლობა განცემას, ახლან ქართულს ენზედ საკმაოდ გაზე-
 ეთებში და ჭურნალებში გაჟონან, მაგრამ უბედურება ეს
 არის, ეინ წიკვითხაცს და ეინ მოაქვეს კურადღებას. ჩუქ-
 ნი ზოგა ერთა ქართველების ჭკუა გამართულია შექცევაში
 და დროს გატარებაში, ზოგა ერთი კაცის გონება ვატაცეს
 ბულის დავაში და თუ ერთს დღე არა ეის ეღაფა, ის დღე
 იმისათვის დღეთ არ ჩაითვლება, აქ ადვოკატების სოფელისა
 რამდენიც სუნით ეძებენ საქმეს და რომელდნოცა ზოგჯერ

ემებს ხოლმე, რომ ეგება ირგონ რამე და ასე ამგვარად, მიმდინარეობს კაცის ცხოვრება, ამ შემთხვევაში მოვა დრო რომ სწავლა მოგვეხმარება, ასლა მთავრობის მოწყობით სასწავლებლები ბევრი გაჩაქეს და ყოველგან სწავლა განაღებულა. მოვა დრო, რომ ხალხი მართელი, განათლებული იქნება და არც ეს ანბანები იქნება, რასაცა ეხედაეთ გაუნათლებელი დაუსწავლელ კაცებში ყველას რომ მსწავლა ჰქონდეს. ეს ანბანები არ იქნება და ანბანებიც მოიხდება ხოლმე, ხალხის სასიერო ბოდიში, რომელიცა დაკეთებულია ჩვენ ძველს ყაბახედ. დღეს ის არის, წუხელის შელამისხს ესა და ეს, კაცი გაუშიშლებია და ჯიბიდან ფული ამოუტლათ, ხელ გაეჩეთ ამა და ამისთვის უცემიათ და ვერცხლის ქამარი მემოუხანიათ, შოგი ამას მიწერს, ესე იგი ამ ბოროტის საქეს რომდენი სიღარიბე. არა, გაგონია, ეს ჩვენ უფრო უნდა მივაწეროთ უსწავლელობას. ამხედ კარგი შემთხვევა ფულის მოგებისათვის თბერს დღემოდ არა ყოფილა. ეს ხომ კარგათ ვეცით, სადაც ხალხი ბევრია, ფულიც ბევრია იქა ტრიალებს და აღებ—მიცემობაც გასურებულა. თანი საქმეა ქალაქში, თუ კაცი პატრონათათვის გზას დააღვა, მგრამ მსწავლა როს არა აქვს, მტონბ

რებისთვის მიუყვია ხელი, ჰქონდა რომ არა აქვს, ამ გეა
 რი ბორბოტ მოქმედება, სუბუქ საქმეთ მიუღია, განაალი
 და რომ არა ჰქონია ხეცდრად: კედრებს დამსგავსებია და
 ბრწყინვალე მზის ცქერიდგან სელი აუღია, ასე ხელი აუ
 ღია, რომ დამე დღეთ ვალუქცეცია და დღე დამეთ, დამე
 გათენებამდინ დარწმ, მშიერ მგელსაეით, ს.დ რას წაწყდეს
 და დღისათ როდესაც სხე სასიამონათ და გულის მსხია
 შაენებლად ბრწყინვალეებს ცამი, იმას სძინავს და ხეთინე
 მთს სადღაცა მყურებულს ქალიაქში სადკა წამდა წუმ
 უცებ შეხტება სენიდისსხვან დასჯილი დახედება, მართლ
 საჯულებიხ ხელში ჩავარდნას, აი რა ანბავებია უსწედელ-
 ბიხავბნ — ეს არის შიხვი, რომ ქვემოთ თარაქაშის თათ-
 რებში ავახაკობა ვახშირ-ღვინო რომ ჰქირადიც
 ნასწაულნი იყენენ-
 ეხედეები არ-
 ეხედეები რაც ხუდნ ახლა
 ეხედეათ.

1 8 7 0 წელსა.

„ცისკრის“ დაბარება შეიძლება ამ სახით:

ტფილისში, ადგილობრივ გაუფზაენელად თუ გაგზაენით,
შ. მანეთი.

რედაქცია იმყოფება კუკიას, საკუთარ კერესელიძის სახ
ლებში, ქ. ტფილისში.

ვისაც ქუჩნალი დააკლდეს და თავის დროზედ არ მიე
რთოს, უმორჩილესად ითხოვს რედაქცია, მამინვე აცნო
ბოს ამ აღრესით,

„ცისკრის რედაქციაში“ ტფილისს.

Дозволено цензурой январ. 15. 1870. г. კერესელიძე